

CONGRÉS
DE CULTURA
CATALANA

fundació
congrés
de cultura
catalana
////

Transició energètica i model territorial: Quin model per als Països Catalans?

Àmbit 1. Com ens mantenim

Lloc: Museu de les Terres de l'Ebre, Amposta

Data: 8 de juny de 2025

Relatora: Daniela Gil

1. Context

El 8 de juny de 2024 es va realitzar un debat sobre “Transició Energètica i Model Territorial” en el marc del Nou Congrés de Cultura Catalana. La sessió va començar amb la benvinguda del director Esteve Plantada, i del Patró de la Fundació Ivan Serrano. Al debat va estar moderat per **Marga Estorach**, i hi van intervindre: **Segi Nuss**, **Sergi Saladié** i **Miquell Vadell**; **Núria Ventura** va excusar la seva assistència. Cada ponent va realitzar la seva presentació i al final va haver intervencions del públic que van donar lloc a un debat breu. L'essència del debat dut a terme rau en la importància de l'intercanvi d'idees diàleg entre experts i ciutadania per arribar a solucions útils per a la societat.

2. Intervencions

11 h Presentació del nou Congrés

Esteve Plantada, director del Congrés de Cultura Catalana

Ivan Serrano, patró Fundació Congrés de Cultura Catalana

Esteve Plantada explica que el Nou Congrés es planteja per respondre preguntes sobre quin país es vol per als propers 50 anys: quins reptes afronta la societat? I quin marc compartit s'imaginem per conviure i prosperar.

Però què és el congrés? El nom és clau, perquè són els hereus del Congrés de Cultura Catalana dels anys 70. Va molt més enllà d'un conjunt de ponències, ja que volen fer activitats, teixir país i complicitats, propostes i dinàmiques conjuntes. La cultura entesa com a eix vertebrador d'una societat i no és només la part artística de la societat, sinó també la comunicació, la cohesió i com es mantenen a nivell col·lectiu. El terme "Catalana" no acaba d'ajustar-se a segons quines realitats, però entenen que aquest és un projecte eminentment dels Països Catalans.

El lema "Tenim història, tenim futur" reflecteix la idea que venen de lluny i que per tant tenen futur per a les noves generacions. Perquè ara un nou congrés? Perquè es vol recuperar l'autoestima col·lectiva. La societat catalana ha viscut moments d'amenaques i complexitats. Perquè es vol ser un espai de trobada davant dels reptes majúsculs. Perquè volen convertir aquests reptes en oportunitats. Perquè volen ser la llavor que generi aquests nous horitzons, nous espais i nous lideratges. Perquè volen una cultura allunyada d'una perspectiva elitista, individualista i simbòlica, i això passa per voler que les coses passin. Perquè volen caminar cap al futur i construir junts el país que somien

Tenen clar que cal actuar perquè les coses passin. I per això es plantegen el model del Nou Congrés, han fet una diagnosi del que s'entén actualment per cultura catalana. Tenen clar que s'han de crear fluxos i punts de sortida per als reptes que hi ha. Parlen de procés de creació col·lectiva que promou una mena de lideratge en xarxa. Per això proposen una àgora perquè tothom pugui parlar, es repensi i s'entengui, en un espai i un procés de creació col·lectiva, que ha de portar a la participació de la ciutadania el 2025. El congrés proposa un procés de creació col·lectiva i de participació ciutadana. I la identitat l'entenen com un patrimoni col·lectiu, perquè una col·lectivitat sense idees pròpies i sense un discurs propi no se'n sortirà.

El congrés va adreçat a un públic divers, transversal, inclusiu i obert a tots els Països Catalans, ja que hi ha la intenció de repensar-se col·lectivament. Tot i que especialment, va dirigit a la joventut que són el futur, i per tant els que viuran la cultura catalana el 2050. Una visió que vol arreblegar experts i no experts, ciutadania en general, ciutadania activa que vulgui teixir complicitats, que vulgui aportar idees.

El director del Nou Congrés va plantejar els 4 àmbits de treballen que s'articula el Nou Congrés:

1. *Com ens mantenim?*: energia, estructura econòmica, alimentació, agricultura, recerca, innovació i finances.

2. *Com ens comuniquem?*: Llengua, mitjans i xarxes, tecnologies de la comunicació, opinió pública, polítiques de la veritat, nous sistemes de participació política.

3. *Com ens cuidem?*: La salut, adaptació al canvi climàtic, protecció de la biodiversitat, equitat territorial, etc.

4. *Com ens cohesionem?*: educació, arts plàstiques, escèniques, esport, literatura, audiovisual, urbanisme, mobilitat, història, institucions polítiques, etcètera.

L'èxit del Nou Congrés passar per ser un esdeveniment d'impacte, model i il·lusionant. Passa també, per federar recursos per garantir la continuïtat de les iniciatives. Passa per promoure la innovació i la creativitat, que puguin generar noves iniciatives, voluntats i projectes. Per tot això, s'aposta per crear identitat, i no només per preservar-la. Plantegen un procés d'aprenentatge col·lectiu, a nivell de reptes que hi ha actualment als Països Catalans.

Ivan Serrano presenta el debat i també reflexiona sobre la necessitat de fer-se preguntes i continuar el debat sobre “què som, què volem ser i cap a on volem anar”. Explica que l'acció de la fundació es basa en les accions de les persones que hi formen part i que ha de ser una eina que articuli espais de trobada.

Serrano explica que l'objectiu de tot plegat es donar resposta als 4 reptes principals, i que en el cas del debat d'avui anirà enfocat a l'agenda d'acció de xarxa i de col·laboració. La idea de la transició energètica parteix de la idea de moure's d'un lloc a un altre, o el que és el mateix: d'un model a un altre. La societat està en un moment de canvi i han de repensar com es volen enfocar cap al futur.

Seguint l'exposició del debat del dia, planteja que la idea del model territorial engloba molts conceptes: transició energètica, canvi climàtic, i també la seva traducció a nivell institucional, és a dir, des de diferents perspectives, com s'institucionalitzen aquests canvis. Planteja la necessitat de pensar noves maneres d'apropar-se a la idea de territori, que normalment acostuma a tenir una connotació de remot i apartat. En canvi, han de revisar la idea de territori en funció dels reptes plantejats. En el context del Nou Congrés de Cultura Catalana, el territori són els Països Catalans, que pot tenir la connotació de ser un territori aïllat i amb greus mancances de mobilitat pública.

11:30 h “*Quin model volem per als Països Catalans?*”

Sergi Nuss, ambientòleg

Sergi Saladié, geògraf

Miquel Vadell, arquitecte

Núria Ventura, periodista i alcaldessa d'Uldecona (no ha pogut venir)

Marga Estorach, moderadora, treballa al COPATE

Marga Estorach realitza una breu introducció sobre la transició energètica i el model territorial. Està molt relacionat amb els reptes del Nou Congrés sobre “com ens mantenim” i “com ens cuidem”. El canvi de model engloba molt més del vector d'energia. La societat ha de ser capaç de concebre i crear una nova civilització: canvis importants de comportaments i actituds de la societat que comporten canvis com ara els models d'ús de l'aigua.

Les Terres de l'Ebre (TTEE) són la principal regió de producció d'energia de Catalunya. Això ha ocasionat conflictes socials recurrents en el temps. L'actual model es caracteritza per ser un model extractiu, que aporta poc valor afegit al territori, aquesta idea la suporta amb les dades de despoblament.

Explica quina és l'actual situació de les energies verdes a les TTEE, que és la principal regió productora d'electricitat de Catalunya. De fet planteja la necessitat de repensar la relació entre territori i energia, amb un impacte més favorable a la societat i territori; aquesta sobreexplotació del territori ha generat conflictes socials recurrents en el temps i una part important de la població del territori veu que actualment no s'hi aporta valor afegit al territori, solament és un model extractiu. Les potencialitats eòliques i fotovoltaïques de les comarques del Sud de Catalunya, tot afegint els punts de connexió a la xarxa disponibles, creen que sigui una zona

potencial per a les energies renovables. Això genera que hi hagi molta pressió per territori, i creix certa preocupació en els actors territorials.

El model no està clar, i d'aquí en sorgeix la necessitat de repensar la relació entre territori i energia, cal fer propostes diferents que aportin un impacte més positiu al territori.

Explica què és el COPATE – Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre inscrit als consells comarcals de les Terres de l'Ebre-. A l'agència d'energia inscrita al COPATE, compten amb 15 anys d'expertesa en temes d'estalvi i eficiència energètica. Dins d'aquesta agència hi ha projectes com "l'Smart rural energy". Aquest projecte va posar les bases per a un nou model de producció de l'electricitat, basant-se en renovables de proximitat i distribuïdes al territori en llocs de consum. En el marc d'aquest projecte es van identificar

Cal buscar nous models de governança, i que les TTEE es posicionin amb una nova cultura energètica. Actualment, els desequilibris són molt grans i cal buscar estratègies per compensar els territoris més rurals on es poden posar les productores, que puguin aportar coneixement, infraestructures, etc.

Sergi Nuss explica que ve de Renovem-nos, és una entitat sense ànim de lucre que va néixer fa dos anys, formada per persones destacades de l'àmbit científic, comunicació i activistes climàtics de diferents generacions, persones vinculades a l'ecologisme i a la defensa del territori. Planteja que la qüestió de fons de la transició ecològica reflecteix un canvi cultural dirigit cap a on va la societat. Explica el procés que ha viscut a nivell professional amb el canvi de paradigma lligat a la transició energètica, i com van impulsar col·lectivament Renovem-.nos.

En realitat, només un 0,7% de l'energia final consumida prové de renovables. A aquest ritme, no s'assolirà l'objectiu de zero emissions per al 2050. Actualment, a Catalunya, només un 3,5% de l'energia consumida és

de fonts renovables, sense comptar l'energia nuclear, que es preveu eliminar en menys de 10 anys.

Nuss, exposa quin és l'ús energètic que se'n va a Catalunya: uns 250.000 barrils de petroli cada dia, és a dir, en 73 dies es podria omplir les 656 d'hectàrees de plaques d'Alcarràs. Els impactes no són visibles a ulls de la ciutadania, perquè aquests passen a gran distància física. “Estem davant la pitjor crisi que viurà la humanitat” exclama Nuss. Segons el ponent, Catalunya té una mirada curta dels seus impactes, perquè encara no s'ha entès quina és la prioritat de la urgència. Amb l'actual ritme no arribarem a la fita de 2050 amb 0 emissions.

La mirada ha de ser en el present i com a molt en el futur. En aquest segle, la humanitat té el repte de corregir aquesta situació i trobar solucions. L'objectiu és garantir el futur de les noves generacions, i l'herència comunitària serà el clima que tindran. Amb l'escalfament cada vegada hi haurà més territori no fèrtil, cosa que afecta directament la sobirania alimentària, molt més que utilitzar plaques fotovoltaïques, per exemple. Explica les conseqüències actuals del canvi climàtic.

Els 826 molins que actualment hi ha a Catalunya, situats a les Terres de l'Ebre i al seu entorn, generen un 6% de l'electricitat, el que representa un 1,5% del consum final d'energia. Això no és gaire significant. Per tant, afirmar que està massificat és incorrecte, ja que no s'ha entès l'escala del repte que implica abandonar els combustibles fòssils per salvar el clima. És essencial comprendre la prioritat d'aquesta transició energètica per poder assolir els objectius. Les 102.000 instal·lacions d'autoconsum fotovoltaic a Catalunya representen només un 0,7% del consum d'energia de la regió.

A Catalunya, la percepció del problema és sovint distorsionada. Per exemple, es critica la instal·lació de plaques fotovoltaïques per la seva afectació a la sobirania alimentària, però no es considera l'impacte del canvi climàtic en la desertització dels terrenys cultivables. La superfície afectada

per la sequera a Catalunya el 2021, 63.000 hectàrees, és el doble del que es necessitaria per instal·lar plaques fotovoltaïques fins al 2050.

L'oposició als projectes de renovables és sovint basada en la percepció immediata i local del paisatge, ignorant els impactes majors de l'escalfament global. Els efectes del canvi climàtic a la Mediterrània, com la mortalitat dels coralls i la caiguda de la migració dels cetacis, són exemples d'aquests impactes.

La transició energètica és urgent i implica destinar un 0,6% de la superfície de Catalunya a instal·lacions de renovables, com plaques fotovoltaïques i aerogeneradors. Cal augmentar la capacitat instal·lada anualment de 500 megawatts a 3.300 megawatts per assolir els objectius del 2030, que inclouen la reducció d'un 43% de les emissions respecte al 2019.

L'aposta per les renovables és necessària no només per motius ambientals, sinó també econòmics. Reduir la dependència dels combustibles fòssils i fomentar les renovables podria suposar una reducció del 40% del transport marítim mundial, que en gran part es dedica a transportar aquests combustibles.

A escala mundial el 75% de l'energia prové dels combustibles fòssils. El 40% del transport marítim és de combustibles fòssils. Hi ha dues dimensions temporals claus i recorda que hi ha poc temps per frenar les conseqüències del canvi climàtic: 2030 i 2050. No veu que estiguem ni socialment, ni col·lectivament, ni cognitivament disposats als canvis necessaris. El creixement econòmic ha seguit augmentant, mentre que les emissions s'han estabilitzat i comencen a reduir-se; això és una mostra de les contradiccions dels discursos d'aquells que defensen continuar amb el model dels combustibles fòssils per al bé de l'economia.

Si per al 2030 s'ha reduït un 43% de GEH respecte del 2019, implicarà incrementar les plaques fotovoltaïques i els models, i haurà d'haver un acord per redistribuir-ho a nivell territorial. Planteja que potser

els agricultors tindrien més rendiment econòmic posant plaques fotovoltaïques que amb l'actual producte.

Nuss pregunta: “És realista aquestes perspectives i objectius?” Respon que reduint les emissions es resoldrà el problema, perquè aquesta situació va molt més enllà, i per tant cal ser molt més ambiciosos col·lectivament. Fa un exemple per plantejar que és impossible afrontar els reptes actuals dins del paradigma actual: A l'àrea metropolitana de Barcelona i voltants, es concentra un 60% del consum d'energia. Per tant, si aquesta electricitat s'ha de transportar d'un lloc a l'altre, les línies d'alta tensió introdueixen una ineficiència en el sistema. Com més a prop es generi l'energia del consumidor i menys es transformi l'electricitat, més eficient és el sistema. Per tant, es proposa canviar aquest model, passant d'una separació entre producció i consum a un model integral.

També afecta a llocs de feina actuals: automoció, sector transports, sector energia, indústria agroalimentària, sector turístic, etc. Per exemple a les llars la relació entre transició energètica (justa), ha de passar per garantir que es desplegui un sistema energètic que proporcioni l'energia el més econòmicament possible, tot garantint l'accés. A nivell de la indústria ha caigut dràsticament, i per tant, ara és un recurs que tenim a l'abast. A nivell model territorial, explica que tots els territoris han de fer els deures.

“Ja hem entrat en la fase de la crisi climàtica en què les accions individuals ja no són menyspreables, les decisions que prenem cadascú tenen un impacte en el desafiament del canvi climàtic”. En resum, s'ha de deixar enrere els combustibles fòssils.

Les accions individuals i col·lectives són essencials per aquesta transició. Les decisions quotidianes tenen un impacte directe en la petjada de carboni. Per exemple, optar per vehicles elèctrics en lloc de combustió interna és una acció necessària per reduir les emissions.

Finalment, la transició energètica justa ha de tenir en compte la protecció dels llocs de treball vulnerables, garantint que el sistema

energètic sigui econòmicament sostenible i accessible per a tothom. Això implica desplegar un sistema renovable robust que asseguri energia assequible i fiable per a tota la societat.

Sergi Saladié ha centrat la seva investigació a Catalunya. Provenint de Vandellòs, té una llarga tradició antinuclear i fa molts anys que es dedica a investigar per què la gent no està d'acord amb les energies renovables.

Actualment, hi ha dos discursos principals sobre aquest tema. El primer discurs és que tot s'ha d'electrificar. No obstant això, hi ha usos que no es podran electrificar, com ara les indústries que utilitzen molta electricitat. Tot el volum mundial de transport marítim no es pot electrificar completament amb els volums actuals de moviment de mercaderies. Segons Saladié, s'hauria de començar a entendre que la transició ha de comportar un cert decreixement del model econòmic actual, portant així, a reduir el consum energètic.

En línies generals no s'electrificat massa, ja que des del 2008 cada any hi ha un descens del consum global. Es troben amb situacions en què moltes hores el preu de l'electricitat és zero. S'està arribant a un moment en què l'oferta no creix. Molts inversors estan repensant les seves inversions i estan retirant els seus capitals. Això crea un moment delicat, perquè s'està fent la transició però no hi ha prou consum. A Catalunya, el consum respecte del 2008 és decreixent, i no és fàcil electrificar, com per exemple, el transport públic, ja que no hi ha un pla per electrificar-lo.

El segon discurs es basa en la necessitat de grans projectes de transició a tot arreu. Hi haurà moments en què no es disposarà de tota l'abundància energètica que la societat ha tingut fins ara, com la crisi del gas a Europa. Serà difícil arribar a l'escenari d'electrificar-ho tot, però s'ha de fer lo millor possible.

A continuació, explica les formes de producció d'energia elèctrica a Catalunya l'any 2022, destacant que aquesta transició també comporta un canvi en la producció i un nou model d'energia, però sobretot, un nou model en tots els aspectes de la societat. La manera d'implantar les energies renovables també té efectes que no s'han de menystenir. Saladié exposa la diferència entre l'ús i producció a nivell territorial, destacant que el món de les renovables comporta continuar enriquint un oligopoli de poder relacionat amb l'energia. Explica les conseqüències reals dels impactes de la producció energètica als territoris més aïllats. Actualment, hi ha promotors que accepten les conseqüències reals, i hi ha territoris que aporten més energia del que consumeixen, mentre que l'altra meitat de Catalunya no està aportant la mateixa quantitat.

Saladié exposa la llei del canvi climàtic a Catalunya I detalla com s'està fent aquesta transició. Aquest model també està lligat als espais locals, no només a nivell municipal o de persones, sinó també a comunitats. Si es fessin tots els models que els promotors volen fer, el resultat seria incrementar el desequilibri territorial energètic amb dues Catalunyes. Això està passant perquè a Catalunya no s'ha planificat el model d'implementació de les energies renovables. En els darrers cinc anys no s'ha fet el pla territorial sectorial de les energies renovables; i per tant, quan no hi ha regulació i hi ha una certa liberalització del sòl, les empreses van a territoris més vulnerables. En general, quan no es planifica, sempre guanyen els més poderosos. Caldria revisar tots els espais sense utilitzar i donar-los un significat útil per poder aportar a la demanda energètica actual a Catalunya i poder donar més resposta a la transició energètica. Habilitant aquests espais es podria arribar a la demanda del 2030. Saladié posa l'exemple d'Alemanya:

“El cas d'Alemanya és l'exemple perfecte. Actualment, més del 50% de tota la potència renovable instal·lada a Alemanya està en mans de les comunitats locals. Això inclou individus, el sector primari, el sector

industrial i el sector terciari. Però, per què ho han pogut fer? Allà s'han creat les condicions legals, tècniques, fiscals, financeres i administratives necessàries, i s'ha invertit en xarxes de distribució per fer possible aquest model. Quan es posen aquestes condicions a disposició de la societat, aquesta no és estúpida, perquè la gent vol reduir la seva petjada de carboni, vol estalviar i ser més eficient. Però, per aconseguir-ho, calen les condicions adequades per fer possible aquest model.

Pel que fa a les renovables en general, si ens centrem només en la fotovoltaica, Alemanya té actualment uns 40.000 megawatts instal·lats, dels quals el 75% estan en mans de comunitats locals. Per què a Alemanya ho han pogut fer i aquí no? Aquí, l'interès, sovint relacionat amb el tòpic de les portes giratòries, ha estat un obstacle. La regulació elèctrica depèn de l'Estat i qualsevol intent de transformar el sistema elèctric per part dels governs successius ha intentat evitar trencar aquest oligopoli. Els avanços han estat molt tímids, però malgrat això, els petits progressos en l'autoconsum han tingut un impacte significatiu.

Un exemple d'Alemanya és un municipi de 2.500 habitants que fa 20 anys va començar a invertir en renovables de forma comunitària. Han acabat instal·lant 11 aerogeneradors i 5 megawatts de fotovoltaica, part d'aquesta en teulades i part en espais alterats. Els molins, que són d'1 megawatt cadascun, estan situats als afores del poble. Aquest municipi genera cinc vegades l'energia elèctrica que necessita i, amb l'excedent que ven a la xarxa, als municipis veïns i a les indústries veïnes, ingressa quatre milions d'euros anuals. Això és un exemple de bona transició energètica.”

Miquel Vadell explica com es troben actualment a Mallorca i què han fet per lluitar per la transició energètica. Van intentar una transició d'un model determinat a un model turístic que no ha tingut èxit. Destaca que tothom té clar que aquesta transició és necessària. Comenten que

Mallorca és coneguda per la transició cap a un model turístic que no es va fer massa bé i que ara l'objectiu és fer bé la transició energètica.

Parla de la modificació del pla territorial per a la implantació d'energies renovables, que està mig redactat i s'ha d'acabar d'aprovar. També esmenta els criteris de disseny i condicions d'implantació, així com la necessitat que tots els sectors i instruments d'ordenació territorial introdueixin la variable del canvi climàtic.

En quant a la situació actual, si no aconsegueixen controlar la sobre població, es seguiran trobant amb greus problemes. La producció d'energia renovable també s'està concentrant en espais determinats, i hi ha problemes amb la tramitació administrativa ja que actualment hi ha 66 centrals.

A nivell d'activisme, s'està mapejant les demandes de noves centrals. En un any han duplicat les instal·lacions d'autoconsum, passant de 283 col·lectius el 2023 a 805 el 2024. A nivell administratiu, hi ha certs punts de promoció.

Pel que fa al marc legal, tenen un pla director sectorial energètic de les Illes Balears que regula el tema territorial i la zonificació ambiental. Estan regulats per la llei de canvi climàtic del 2019, però els objectius de reducció són molt difícils d'assolir. També hi ha conflictes de multigovernança entre administracions locals, autonòmiques i mixtes. Els criteris són clars per establir a quins territoris es poden fer o no les energies renovables.

Pel que fa a la producció d'energies renovables a Mallorca, destaca que es fa principalment amb fotovoltaiques. Cada vegada que s'intenta posar alguna cosa eòlica, hi ha grans moviments en contra. Actualment, hi ha 74 centrals fotovoltaiques i 66 noves en tramitació, amb una tendència a ser cada vegada més grans.

És important tenir clar que l'ideal seria anar cap a l'autoconsum. En un any, han duplicat les instal·lacions d'autoconsum, passant de 13.900 a

805 collectius. Destaca la feina de l'Institut Balear de l'Energia, que genera comunitats d'autoconsum a les quals la gent es pot anar connectant.

Pel que fa al marc legal, explica que tenen un pla director sectorial energètic (PDSE) que defineix zones d'aptitud per a la instal·lació de renovables. Cada vegada que s'ha d'instalar un parc, hi ha moltes queixes. La llei de canvi climàtic del 2019 estableix que el 2030 han de tenir un 35% de renovables i el 2050 un 100%.

En relació a la modificació del PTIM (Pla Territorial Insular de Mallorca) per la implementació d'energies renovables, s'està analitzant la xarxa i trobant els llocs des d'on es pot implementar les energies renovables. Això inclou l'estudi de plànols de capa pendents, i com les característiques del territori impedeixen o no la implementació de plaques solars, tenint en compte no només la fisonomia del territori, sinó també la protecció del patrimoni. A Mallorca, cal tenir en compte les característiques del seu mosaic paisatgístic. Per això, aposten per la dispersió de la producció en el territori i per no superar les 4 hectàrees de grandària en les instal·lacions. També aposten per les eòliques, seguint l'exemple d'Alemanya, i per la biomassa per ajudar a la gestió de la biodiversitat.

En termes de criteris de disseny i condicions d'implementació de renovables, s'estan intentant actualitzar aquests criteris i condicions per a instal·lacions d'autoconsum individuals. També es consideren altres instruments d'ordenació territorial per facilitar aquesta transició.

Finalment, recalquen que la seva aposta és per un model de petites instal·lacions disperses, tant per a autoconsum com per a la producció d'energia renovable, respectant el paisatge i el patrimoni. Creuen que aquesta és la millor manera de fer una transició energètica sostenible i beneficiosa per a tothom.

Intervencions del públic

Pregunta públic 1:

Persecució de l'energia eòlica: a la zona de Girona, hi ha una paradoxa en voler energia neta però oposar-se als parcs eòlics i solars. Troba paradoxal que es vegin malament els molins, en canvi, els apartaments que estan envaint la cosa no. Es pregunta com estructurar la proximitat d'aquests projectes i superar la resistència de la població. És molt difícil cobrir les demandes industrials i les demandes de la població

Posicions contraposades: La prioritització de les iniciatives comunitàries és crucial per trobar un equilibri entre les posicions contraposades sobre els parcs eòlics i solars. És important ser realista sobre la necessitat de produir electricitat localment per evitar línies de transmissió ineficients. I trobar equilibri entre les dos demandes.

Línies d'alta tensió: Si no es fan esforços per establir projectes locals, les línies de transmissió s'implantaràn igualment. Això forma part de les grans empreses energètiques, i cal avançar més en la planificació local.

Resposta:

La gent pot estar a favor de models de transició energètica més distribuïts si es fan atractius. La percepció positiva de les infraestructures energètiques depèn del model i de com es beneficia la comunitat local.

Per això cal apostar per un model alternatiu, perquè sinó les línies de transmissió seran nostrades però seran línies d'alta tensió igualment. I no nostrades, perquè tot això forma part d'oligopolis i de les grans empreses.

S'ha d'avançar molt més. I definir un model que contempli el paisatge que no és només la dimensió estètica i física, sinó que representa per a un quan el percep.

Si es proposa un model de transició energètica compatible amb la societat, la gent acceptarà els aerogeneradors si són de propietat comunitària, com a l'exemple alemany. No hi ha una línia clara entre els que estan a favor i en contra; depèn de com es construeixin els projectes.

La comarca de l'Empordà va fer una proposta de planificació de l'energia eòlica tenint en compte la preservació del paisatge i els valors naturals, arribant a un acord entre els diversos agents comarcals sobre d'on situar els molins. Al no haver-se planificat mai des dels ens competents no va tindre major recorregut.

Pregunta del públic 2:

Problemes amb la biomassa i el biogàs a la comarca del Montsià. La preocupació per les olors i la contaminació associades a les plantes de biomassa i biogàs, especialment en comarques rurals amb poca població.

Control de la contaminació: És necessari tenir un control efectiu de les plantes de biogàs per evitar emissions de males olors i altres problemes ambientals. L'administració ha de prendre mesures per solucionar aquests problemes.

Neguit pel fet que el consum de l'energia no es fa al territori, I hi ha una sobreexplotació dels recursos naturals dels territoris.

Els veïns necessiten saber quin plan de futur hi ha per a les zones més rurals dels Països Catalans.

Condicions de treball per les plantes de biogàs: S'ha de garantir que les plantes de biogàs funcionin correctament per evitar problemes ambientals i assegurar que les tecnologies utilitzades siguin adequades.

Resposta:

Ja existeix una microturbina que està aprofitant per produir electricitat.

En principi la producció compta amb la tecnologia avançada per no produir mals olors ni molèsties.

Proposa realitzar biogàs ben fet.

Proposa també per fer les denúncies pertinents als ens que siguin necessaris.

Pregunta del públic 3:

Polítiques de transició ecològica. Des de la ciutadania s'ha de fer pressió per a que els encarregats polítics facin els deures.

També hi ha una conscienciació des de la ciutadania: Un exemple clar són les reunions virtuals. Proposta de fer reunions virtuals per reduir la contaminació associada als desplaçaments a les reunions presencials del Congrés.

Responsabilitat comunitària: La necessitat de fomentar una responsabilitat comunitària i organitzar activitats a nivell local per enfrontar els reptes de la transició energètica.

Pregunta del públic 4:

Impacte de les renovables: Cal transmetre missatges positius sobre els beneficis de les energies renovables per canviar la percepció pública.

Problemes d'identitat i gestió de la transició: La identitat local es veu afectada per la transició energètica i cal gestionar-ho adequadament.

Quina és la situació a nivell de principat pel que fa a la planificació de la transició energètica.

Energia solar i percepció pública: Dificultats en la percepció pública dels projectes solars i la necessitat de millorar la planificació territorial. Cal canviar i fer positiva la percepció del públic.

Pregunta del públic 5:

Competències i planificació territorial: Importància de transferir competències energètiques a les comunitats autònomes per millorar la gestió territorial. Però el problema que hi ha és la multigovernança i la manca d'eficiència a l'hora de prendre decisions.

Energies nuclears: el discurs de les energies nuclear està arribant a sectors que tradicionalment hi estaven en contra.

Pregunta del públic 6:

Pla territorial de renovables: Necessitat de planificar la transició energètica i convertir-la en objectius anuals per fer-la efectiva.

Apropar a als territoris rurals les eines per desplegar la transició energètica. Cal que tinguin eines i facilitats davant la burocràcia que dificulta la transició a molts consistoris que no tenen els mateixos recursos.

Finalment, es va fer una presentació de com es gestiona la transició energètica al món rural, proporcionant exemples i destacant les dificultats i oportunitats específiques d'aquest entorn.

Respostes:

Reconeixement de la tasca realitzada a Mallorca. En comparació amb la situació d'altres indrets dels Països Catalans, és molt avantatjosa.

Energia nuclear: L'energia nuclear és marginal i no viable a llarg termini. És probable que les plantes nuclears tanquin abans del previst degut a la no rendibilitat.

Xarxa de distribució: Problemes amb la xarxa de distribució d'Endesa que afecten la implementació de projectes d'energia distribuïda. A Mallorca i a Catalunya és Endesa, on s'ha mantingut l'estructura però la propietat de la distribució és d'Endesa, i és amb qui tenen el problema. En canvi a al País Valencià és Iberdrola. És clau que des de diferents visions polítiques per incidir en aquesta xarxa de distribució. A Alemanya s'ha reclamat des de la ciutadania la remunicipalització de la xarxa elèctrica, cosa que comporta una implicació per part de la ciutadania en la presa de decisions. Hi ha una consulta pública a Espanya sobre la xarxa de distribució, amb l'objectiu de millorar la permeabilitat de les empreses distribuïdores. La xarxa de distribució és essencial per a un model distribuït d'energia. A Barcelona, la xarxa està en bon estat, però hi ha problemes d'accés en altres llocs.

Problemes de competències. Les competències en matèria d'energia elèctrica són limitades i es concentren en la planificació territorial. A les Illes Balears, hi ha conflictes administratius entre diferents nivells de govern.

Planificació territorial. La planificació territorial de renovables és clau per a l'acceptació social i econòmica. Hi ha un consens sobre la necessitat de definir zones aptes per a les renovables, evitant grans parcs fotovoltaics i apostant per la dispersió i petites instal·lacions.

Autoconsum i petites instal·lacions: Es proposa prioritzar l'autoconsum comunitari al voltant de les poblacions. Les regulacions actuals posen restriccions que dificulten el desenvolupament de l'autoconsum i de les instal·lacions distribuïdes.

· Energia nuclear. L'energia nuclear no és vista com una solució viable a llarg termini. La construcció de reactors nuclears és lenta i costosa,

amb un gran impacte ambiental i econòmic Les nuclears existents tenen un calendari de tancament degut a la manca de rendibilitat comparada amb les renovables.

Planificació i objectius anuals: La planificació ha de respondre als objectius anuals per assegurar un desplegament efectiu de la transició energètica. Si ara qualsevol projecte de energia eòlica o fotovoltaica és rebutjat a Catalunya, com serà quan es presenti el pla que exposi quines són les zones idònies per a generar l'energia renovable? El més probable és que hi hagi una reacció en massa en contra. Només té valor el paisatge explícit tangible i present? Perquè si no fem re ara, aquest paisatge que tan valor que té ara, el més probable és que en algun moment desapareix.

Efectes del canvi climàtic: La magnitud del canvi climàtic requereix una resposta urgent i adequada.

Diàleg i consens: És essencial el diàleg amb la comunitat per arribar a consensos en la implementació de projectes d'energia renovable.

Portes giratòries: Problema de les portes giratòries que afecta la presa de decisions en matèria energètica. Això dificulta l'avenç en la transició energètica.

Transferència de competències: Es proposa transferir més competències energètiques a les comunitats autònomes per millorar la coherència en els projectes territorials.